

במה שגינו במלחמת העולם השנייה ?

קלעית החייל הרגלי נראה לרוב כקלע מצוין — אכן, בעיקר הודות לאותו זמן רב, המוקדש ללמדו לקלוע בתרהבול השחור הנתון ב" תוך מטרה לבנה. ואלו בקרב — הרי כמעט וזעזעם לא יראה החייל דברמה מסוים שיוכל לקלוע אייו. עם זאת, הרי יתכן ורובאי שלא הוכשר עד לרמת קליעה גבוהה, יהיה בעל אותה יעילות קרב עצמה של הרובאי המושלם באם כל הנדרש ממנו בקרב (וזהו המצב לגבי רוב החיילים), אינו אלא לפגוע בגדר-שיחים, בקבוצת עצים או בשפת חורשה. במידה שהמדובר בשימוש לצרכי קרב, הרי אפשרי ל" הסיר מעל הרובה את בורג-צידוד-הרוח*, ומוטב להרכיב עליו כוונות רגילות, בדומה לאלו הנהוגות ברובי ציד. באם ייראה האויב בכלל, הרי בודאי יהיה נע; ואל מטרה נעה קל יותר לכוון בעזרת כנ" נות רגילות.

אש מהלכת הנושא „אש מהלכת" כבר טיפלו בו יפה בעתונותנו הצבאית (האמריקני-אית)**. אש זו „מחזיקה את ראשי האויב למטה" גם לאחר הפסקת הפגזת-ההכשרה הארטילרית, הקודמת להתקפת-הרגלים; היא נוסכת הרגשת בטחון בחייל המשתמש בה, שעה שהוא מתקדם. מן הדין שאש-מהלכת זו תשמש כנוהג-קבע לפעולה בעת חציית שטח מגולה למול עמדות האויב. מן הראוי שגם המקלעים-הקלים ישתופו במתן אש כזאת. אכן, עדיפות בעצמת-האש הנה בגדר תנאי הכרחי לשימוש באמצעי זה. לגרמנים לא היתה עדיפות זו בעצמת אשם שעה שניסו נוהג-קרב זה בהתקפתם על עמדותינו שבראש-הגשר על נהר האל-בה, — ואמנם כולם נהרגו בטרם הגיעו לקו שלנו.

לחימה בערים מרבית הקרבות שלנו באירופה היו על כפרים, עיירות וערים. אפשר להניח, שגם בעתיד יהיה המצב דומה. ב" אירופה למדנו את סוג הלחימה הזה במקצת בדרך הנסיון ובמקצת ע"י תרגילים שערכנו, בזמני-ההפוגה, בכפרים הכבושים. הננו זקוקים לאימון רב יותר, ולתנאי אימונים מותאמים יותר, להכשרת הגייסות ללחימה בשטחים בנויים. וכאן, יש להדגיש שוב את

הויכוחים על הנושא — „מי הוא זה אשר הביא את הנצחון במלחמה" — נעשו עתה פחות נסערים. אנשים מספר מודים עתה שיתכן וטעו לפרקים. הגירעון השעה להרחיב בגלוי את הדיבור על לקח המלחמה מעל דפי עתונותנו הצבאיים. אני מביא בזה את דעותי-אני, המבוססות על חמישה מסעי-מלחמה ב"זירת-הקרבות האירופאית. עם זאת, יש לזכור כי אלה הן דעות בלבד, ויתכן וניתן לסתור. הן דנות בעיקר בדברים בהם שגינו; כי הרי אין צורך לתקן דברים אשר עשינום כהלכה. ופכלות הכל, הרי אנו ניצחנו במלחמה זאת.

תקן הארגון והציוד במידה שהדבר נוגע לחיל הרגלים, הרי נסיון לנהוג דבקות קפדנית בתקנה-הארגון והציוד אינו אלא בזבוז זמן. לא-תריום אחד בלבד של לחימה קשה מתפורר תקן זה לחתיכות. הכרח הוא כי קציני המטה יהיו מסורגלים לקבל על עצמם כל תפקיד-מטה שהוא. רוב-אים נאלצים להיות מקלענים או רגמים, וגם להיפך. בשעת קרב לא תפעל אותה הלכה על המצאת אנשי-התלופת לחיילים שנעדרו, בהתאם לשיוכם המקצרי-ההצבאי. אנשי התלופת אינם מכירים את המצב, והנם יראים. החיילים שנשארו בחיים אינם מכירים את אנשי-התלופת; ואין להם אומן בורים — יהיו אלה קצינים או בני דרגות אחרות.

הנני ממליץ, לכן, שנאמן את כל חיילי-הרגלים בכל כלי הנשק אשר לחילי-הרגלים וכן בידיעת הקשר. אפשר להפחית את מספר שעות האימון להכרחי בלבד באם הזמן דוחק. במיוחד חשוב הוא כי הקצינים של חיל הרגלים, יהיו מוכשרים לפעול לה בכל כלי הנשק, כולל הפעלת טנקים נספחים ותיקון של אש-ארטילרית. שהרי יתכן ויצטרכו לקבל על עצמם אחד מתפקידים אלה. מן הראוי שגם מש"קים בדרגות הגבוהות יותר יאומנו אימון רחב בדומה לזה. צריך שרק „השתייכות-סוג מקצועית-צבאית" אחת תדרש לקצין חילי-הרגלים הטוב. כן מוטב שיונח ליחידות-הרגלים לשהות בחזית בלי משלוח-תחלופת, עד אשר עצמתן תרד אל מתחת לדרישות היעילות בקרב. ואלו אז יש להוציאן מקרה-חזית ולארגנן מחדש מן היסוד.

* הקיים ברובה האמריקאי. — מ. ע. ר.
** ואלו ב„מערכות" — ראה חוב' נ"ו עמ' 93 וחוב' ס"ד עמ' 82 — מ. ע. ר.

* מפקדים שאינם קצינים — היינו הסמלים בדרגות הגבוהות יותר. — מ. ע. ר.

חיוניות השיתוף של הצות טנק-רגלים. הטנקים עוקרים את המגינים, ואלו הרגלים מחפים על הטנקים בפני אש "בזוקות" וכלים דומים, תופשים את הבתים שנכבשו ומחזיקים בהם.

פעילות לילה

בהכנסם לראשונה שלירות בחזית יר-אים הגייסות מדי משיעשו כל דבר ש- הוא בנפול החשכה, זולת היערכם לה-גנה בעמדותיהם. אך לאחר שהגייסות נעשו למודי-קרב מן הראוי יהיה להשתמש יותר בהתקפות לילה מאשר בהתקפות יום. והרי דוגמה: במסע 1945 בגר-מניה — ההתקפה האמריקאית על העיר נויס, שב-גדת הנהר ריין — נערכה בערב היום. עם האיר ה-יום למחרת נשלם כיבושה של העיר. אור היום גי-לה אזי שנים עשר תותחים גרמניים, בני 88 מ"מ, מוצבים בעמדות בטון והם נועדו לטאטא באשם את שטחי הגישות אל העיר שהגם מישוריים-שטוחים. אך הודות לחשכה עקפו ופסחו הגייסות שלנו עלי-הם, והתותחים נעזבו ע"י הצנתות שלהם כשהם של-מים ובמצב תקין. התקפה למולם באור היום עלולה היתה לעלות במחיר יקר עד מאד. הרי שנחזי כי יהיה לנו אימון בהתקפות לילה ממש באותה מידה כאשר בהתקפות יום.

בין טנקים לרגלים

כל האימון הטקטי מעל לשלב של מח-לקה צריך שיהיה תמיד משותף לטנ-קים ולרגלים. בימי מלחמת העולם ה-שניה לא עמדו טנקים לרשות דיכוייות הרגלים, אלא לאחר שכבר עמדו כמגע עם האויב. לכן למדנו את שיתוף הפעולה שבין חיל הרגלים לטנקים בדרך ה-קשה, ואלו, תרגול משותף של הצות, "טנקים-רג-לים" — שעה שאין עדין מגע עם האויב — יהפוך צות כזה לצות-בפועל אמתי. ואמנם, שיתוף כזה פעל להפליא במבצעים המאוחרים יותר של המלחמה.

קשר

קודים של אלחוט הנם מועילים במת-קניה-עורף ובהגנה סטאטית; אך הע-מסת השימוש בקודים על חיל-הרגלים הנמצא תחת אש הנה חסרת תכלית. בלאו הכי קשה למדי להניע את אנשי הרגלים האלה להקשיב אף ליריעות ב-"שפה-גלויה", שעה שיורים עליהם ממש. הדרך הטור-בה ביותר לשמירת תנאי-הבטחון במצבים כאלה היא להוציא מפות-מבצעים, שבהן סומנו העצמים והנקו-דות החשובים שבשטח במספרים. השימוש במספר — במקום בשם של עצם גיאוגרפי — מקשה על האויב, העלול להאזין, להשיג ידיעות המועילות לו. ואלו שיטת הקואורדינאטות אינה בטוחה דיה, כי מז ה-סתם נמצאת אותה המפה גם בידי האויב.

סוגיה בפני עצמה היא השמירה על פעולתם ה-קניה של קוי הטלפון; והיא תעלה אמנם בקרבנות רבים, אך הדבר שזה אף מחיר זה.

משמעת שיירות

משמעת שיירות על כבישים גדושים הופכת חסרת תכלית, בגלל ההתער-בות וההפרעה שבין השדרות ה-שונות. כי לאחר שמספר כלי רכב זרים נכנסו לתוך שדרה לא-להם, קיימת אצל הנהגים שבאותה שדרה הנטיה לסגור את הרנחים ביניהם ולהתהדק, כדי למ-נוע את הזרים מלהפריד ביניהם. לו היו לגרמנים, בשעה שחצינו את נהרות הרהר והריין, כוחות אויר כל שהם, — יכלו לערוך טבח ממש בכוחותינו — שהרי כל הדרכים שהולחנו אל המעבר על פני הנהר נחסמו במהדוק בכלי רכב, "ראש האחד בזנב רעהו". במקום נצטברו כלי-רכב עורפיים כה רבים, עד שה-גייסות הלוחמים התקשו להגיע בזמן אל קר-המוצא. מן הדין שיפקחו על דרכים גדושות באותה הצו-רה עצמה, בה נוהג לפקח, "משגרי-רכבות" במסיה-ב על תנועת הרכבות. כל יחידה שהורשתה להשתמש בדרך צריך שתנתן לה שעה קבועה להגיע אל נקו-דת-התחלה מסוימת, ושעה קבועה לסיים את מעבר "זנב-כוחותיה על פני אותה נקודה. קצין-מפקח מצויד ברשימת היחידות הרשאיות לעבור, ולוח זמ-ניהן, צריך שימצא בכל אחת מנקודות-התחל אלו. מכוניות שאינן נושאות את סימני היחידה, הרשאית לעבור, יופנו מן הדרך. מן הראוי שבין היחידות יש-מרו רנחים שלתוכם אפשר יהיה לדחוס מכוניות מסו-מנות במיוחד, כגון אלו של שליחים ורצים ומכוניות של המטה הכללי. יחידות, אשר לא יספיקו להגיע בזמן אל נקודות ה-התחל, תובאנה לחניה בצדי הדרך, עד אשר יתפנה בשבילם רנח מתאים בזרם התנועה. רצוי למעט בסימוני-קדימה על מכוניות. שהרי מכר-ניות רבות הנושאות, "סימון-קדימה" נמצאות באיזור הקדמי פשוט למטרת סיוור-הנאה, כדי "לחזות במ-חזה".

ארוחות

כדי להשיג את התוצאות הטובות ביותר תר מפעולת התקפה טוב יהיה להאכיל את הגייסות ממש לפני ההתקפה, ומוטב ארוחה חמה. התקפה הנערכת בשעה 11.00 בלי ארוחה קודמת — כרגיל, לא תרחיק להתקדם. צריך שבאורח תקין יא-לילו את הגייסות בארוחה חמה פעמיים ביום (עם ערב היום ועם שחר) ממיכלי-תרמוס גדולים. אמנם יתכן וכתוצאה מכך יהיו מספר נפגעים בין אנשי המטבח אך דבר זה ישתלם באיתנות רוחם של הג-ייסות.

התיגעות קרב

התיגעות קרב הנה מחלה מדבקת ב" יותר. באם לא יעצרו בה באמצעים חמורים, תתפשט מחלה זו במהירות בין כל היחידות. למפרע יש להביא בחשבון מספר מסוים של אבידות הנגרמות על ידה. ברוב המקרים מחלה זו אינה קשורה כלל בעייפות גופנית. אחדים מן הנגועים בה אפשר להציל ע"י שמשאירים אותם במקומות בטוחים יחסית שבאותו אזור, עד אשר יתגברו עליה. יש לאסור על הרצאות של רופאי-עצבים, המסבירות לגייסות את הסיבה של "התיגעות הקרב", סימניה של אותה מחלה והטיפול המוצע בה. שהרי הגייסות ילמדו ממילא על אודות ענין זה מהר למדי. אורך תקופת ההקפה בקו החזית לא תמיד יצליח לשמש אמת-מידה להערכת סיכויי האדם להפגע מ"התיגעות הקרב". שהרי רב מספרם של קצינים וחיילים אשר, לאחר שבילו ארוכות בחזית, הסתלקו ללא נטילת רשות — "עריקים" כביכול — ממחנות מעבר ובתי-חולים כדי שיוכלו לחזור ולהצטרף ליחידותיהם שבקו החזית. התרופה הטובה ביותר ל"התיגעות הקרב" הנה נצחון בקרבות.

איתנות הרוח

מנקודת-מבטו של החייל-הרגלי אין חשיבות יתרה לאיתנות-הרוח של כל חילות אחרים שהם. שהרי תמיד תוכל להביא לידי השלמת האחרים עם גורלם ע"י שתציע להם העברה לחיל הרגלים, באם מקום המצאם הנורא כחי אינו נושא חן בעיניהם. מכל מקום, יהיה טיבם של החילות המסייעים משובח כאשר יהיה — מעטים הם הקרבות, בהם ינצח צבא אשר לו חייל-רגלים דל. את רוחו של חיל הרגלים ניתן לחזק באמצעים הבאים:

- (1) לחדול ממתן מדים מיוחדים (לדוגמא, מדי-טניס קיסטים מרופדים) לגייסות, אשר לעולם אינם כה מגולים לפגעי מזג האוויר כחיל-הרגלים.
- (2) לחדול ממתן "דמי-סיכון" מיוחדים וחכויות יתרות לחופשה לאנשי-צבא, אשר סיכונם היחסי, מ"בחינת הסיכוי להיהרג או להפצע, קטן בהרבה מזה של חיל הרגלים. (הכונה, כנראה, לאנשי חיל האוויר — המער.)

(3) לשים קץ למצב בו כל מרכיבי בילוי-החופשה גדושים ע"י אנשי-העורף, עד שאין כמעט כל ערך פסיכולוגי-מעשי בשביל החייל הלוחם בכך כי זכה באות הצטיינות. וזאת לזכור, כי לגבי האזרח, הנתקל בהמון אנשי-עורף אלה, וביניהם גם בחיילי חזית, גיבור-מלחמה הנו זה הנושא סרטים רבים על חזו. ואותו אזרח, אשר יחסו והוקרתו הם אשר חשור בים, לאחר הכל, בתורת פיצוי-מה וסיפוק מוסרי לחייל הבא אתם במגע, הרי הוא אינו מבדיל בין סרטים שנרכשו באמת בקרב לבין אלה הניתנים באזורי העורף (לציון העובדה של שהיה בזירת-מלחמה מסוימת, מסוג "מדליות-המסעים").

בכל מלחמות העבר הוטל על חייל-הרגלים החלק הקשה וכפוי-הטובה של המלחמה. קרוב לודאי שגם במלחמת העתיד ישא חייל-הרגלים בחלקו המסורתי הזה באורח המקובל. עם כל זאת, עולה והולכת רמת ההשכלה והתפיסה של החייל, ויתכן, כי בוא יבוא זמן בו יאמר חייל-הרגלים שאינו רוצה עוד ב"מנת-חלקו בחלוקת תפקידים כזו, ואינו מתכוונן להמשיך בה. באם יקרה כדבר הזה הרי לא תהיה תרור פה למכה ומוטב להקדים את התרופה, ולהגישא מ"ראש.

כן ראוי שיקדישו מחשבה לכך, כיצד ניתן להפוך את חייל-הרגלים לחיל בעל מעמד והרגשה של חיל נבחר, למען יהיה לו כוח-משיכה מסוים אף לעומת חילות אחרים.

**

אין לך צורך בזכוכית-מגדלת כדי לגלות את ה"נטיה לזכות חייל-הרגלים שבמאמר זה. ואמנם, לכך התכוונתי. אמונתי היא, שכל זמן שיש לאומה חיילים רגלים, המוכנים לחרוג ולעלות מאחורי מחסה ומתוך חפירה ולהתקדם — בידעם, כי יתכן מאוד כי ייהרגו או יפצעו — יש לאומה זו חייל-צבא. ואלו, שעה שחייל-הרגלים של ארץ אינו מוכן עוד לנוע קדימה — שוב אין לאומה ארץ חייל-צבא.